

แนวปฏิบัติธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

๑. หลักการ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย พัฒนาและให้บริการทางการประเมินผลทางการศึกษา และทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษา ในระดับชาติและระดับนานาชาติ ซึ่งสถาบันฯ มีพันธกิจแห่งกฎหมายตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันฯ เพื่อรองรับการดำเนินการจัดการทดสอบและประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติตามมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพ มุ่งมั่นเป็นสถาบันทดสอบทางการศึกษามาตรฐานสากล

เพื่อให้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์จัดตั้งสถาบันฯ และเป็นไปตามมาตรฐานรัฐบาลดิจิทัลว่าด้วยกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐด้านการบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐ ตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายธรรมาภิบาล จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐนี้ขึ้น โดยมุ่งหวังให้เกิดการยกระดับให้ข้อมูลทั้งหมดของสถาบันฯ มีคุณภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย มีความเป็นส่วนบุคคล และเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนบนพื้นฐานของการคุ้มครองข้อมูลและรักษาผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการที่สอดคล้องกับกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (DATA GOVERNANCE FRAMEWORK FOR GOVERNMENT) และถือเป็นภารกิจของทุกคนภายในสถาบันฯ ที่จะต้องร่วมมือกันดำเนินการตามธรรมาภิบาลที่ได้มีการกำหนดและตกลงร่วมกันไว้แล้ว ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงจะส่งผลให้ข้อมูลมีคุณภาพและองค์กรสามารถปรับเปลี่ยนตัวเองให้กลายเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลอย่างแท้จริง เพื่อให้สถาบันฯ สามารถกำกับดูแลข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งสถาบันฯ ต่อเนื่องและเกิดเป็นรูปธรรม

๒. นิยาม

“สถาบันฯ” หมายความว่า สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

“ข้อมูล (Data)” หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือเรื่องอื่นใด ไม่ว่าจะการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพฉายดาวเทียม ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือตรวจวัด การสำรวจระยะไกล หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ชุดข้อมูล (Data Set)” หมายความว่า การนำข้อมูลจากหลายแหล่งมารวบรวม เพื่อจัดเป็นชุดให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล

“ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ” หมายความว่า การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐทุกขั้นตอน เพื่อให้การได้มาและการนำข้อมูลของหน่วยงานของรัฐไปใช้เป็นไปอย่างถูกต้อง ข้อมูลมีความครบถ้วน เป็นปัจจุบัน มีการรักษาความเป็นส่วนบุคคล สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูลระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย เพื่อสนับสนุนการใช้ข้อมูลเป็นหลักในการบริหารงานภาครัฐและการบริการสาธารณะ

“หมวดหมู่ของข้อมูล (Data Category)” หมายความว่า ตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐแบ่งออกได้เป็น ๕ หมวดหมู่ ได้แก่ ข้อมูลสาธารณะ ข้อมูลใช้ภายใน ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลความลับทางราชการ และข้อมูลความมั่นคง

“ระดับชั้นข้อมูล (Data Classification Level)” หมายความว่า ระดับชั้นข้อมูลเพื่อจัดการข้อมูลในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ โดยข้อมูลที่มีความอ่อนไหวแบ่งระดับชั้นออกเป็น ชั้นเปิดเผย (Open) ชั้นเผยแพร่ภายในองค์กร (Private) ชั้นลับ (Confidential) ชั้นลับมาก (Secret) และชั้นลับที่สุด (Top Secret) ซึ่งข้อมูลที่มีระดับชั้น ลับ (Confidential) ลับมาก (Secret) และลับที่สุด (Top Secret) เป็นเพียงการจัดระดับชั้นข้อมูล ไม่ใช่การกำหนดให้ข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลความลับทางราชการตามระเบียบการรักษาความลับทางราชการ

“ยุทธศาสตร์ด้านข้อมูล (Data Strategy)” หมายความว่า แนวทาง กระบวนการ และกฎที่กำหนดวิธีการจัดการ วิเคราะห์ และดำเนินการกับข้อมูลของหน่วยงาน โดยยุทธศาสตร์ด้านข้อมูลช่วยในการตัดสินใจเชิงนโยบายด้วยข้อมูล และช่วยคุ้มครองข้อมูลให้ปลอดภัยและเป็นไปตามข้อกำหนด ซึ่งยุทธศาสตร์ด้านข้อมูลควรสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และบทบาทขององค์กร (Organizational Strategy & Roles) มีสถาปัตยกรรมข้อมูล (Data Architecture) วิสัยทัศน์การจัดการข้อมูล (Data management) ที่ชัดเจนและเหมาะสมมีตัวชี้วัดและการวัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งมีการออกแบบและบทบาทความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม

“บัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog)” หมายความว่า เอกสารแสดงบรรดารายการของชุดข้อมูลสำคัญที่รวบรวมจากบัญชีข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ

“ข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Data)” หมายความว่า ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยต่อสาธารณะอย่างน้อยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล ที่สามารถเข้าถึงและใช้ได้อย่างเสรี ไม่จำกัดแพลตฟอร์ม ไม่เสียค่าใช้จ่าย เผยแพร่ ทำซ้ำ หรือใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จำกัดวัตถุประสงค์

“ข้อมูลหลัก (Master Data)” หมายความว่า ข้อมูลที่ถูกสร้างขึ้นเป็นข้อมูลพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน เพื่อใช้งานร่วมกันภายในหน่วยงานเป็นหลักและขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย เช่น ข้อมูลพนักงาน , ข้อมูลโครงสร้างองค์กร , ข้อมูลแผนปฏิบัติการและงบประมาณประจำปี , ข้อมูลครุภัณฑ์ ทั้งนี้ หน่วยงานอาจแบ่งปันข้อมูลกับหน่วยงานอื่นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น ไม่ได้จำกัดการใช้งานภายในองค์กรเท่านั้น เช่น ข้อมูลหลักของกรมการปกครองคือเลขบัตรประชาชน ๑๓ หลัก ที่กรมสรรพากรนำมาใช้เป็นเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรได้

“ข้อมูลอ้างอิง (Reference Data)” หมายความว่า ข้อมูลที่ถูกสร้างขึ้น หรืออ้างอิงมาจากข้อมูลหลักเพื่อกำหนดให้เป็นมาตรฐานและใช้งานร่วมกันในวงกว้าง โดยมีการระบุแหล่งที่มาที่ใช้อ้างอิงได้ชัดเจน หรือมีหน่วยงานรับผิดชอบเป็นทางการ เช่น ข้อมูลชื่อจังหวัด ข้อมูลรหัสไปรษณีย์ ข้อมูลรหัสประเทศ

“ข้อมูลแบ่งปัน (Shared data)” หมายความว่า ข้อมูลอ่อนไหวที่ได้รับการจัดระดับชั้นข้อมูล ยกเว้นในระดับชั้นลับที่สุด ซึ่งสามารถแบ่งปันและแลกเปลี่ยนกันได้ระหว่างหน่วยงาน โดยจำเป็นต้องมีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงและใช้งาน รวมถึงการคุ้มครองข้อมูลให้มีความมั่นคงปลอดภัย

“เจ้าของข้อมูล (Data Owner)” หมายความว่า บุคคล/คณะบุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลข้อมูลโดยตรง เพื่อสร้างความมั่นใจได้ว่าการบริหารจัดการข้อมูลสอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน กฎระเบียบหรือกฎหมาย โดยเจ้าของข้อมูลทำการทบทวนและอนุมัติการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เช่น การเปลี่ยนแปลงเมทาดาดา (Metadata) และเกณฑ์การทำข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์ (Data Cleansing) นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการให้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและการจัดระดับชั้นข้อมูล เจ้าของข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งบริหาร

"เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ของสถาบันฯ" หมายความว่า เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ซึ่งได้รับมอบหมายในการบริหารจัดการข้อมูลตามภารกิจ

"หน่วยงานที่แลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูล" หมายความว่า หน่วยงานอื่น ๆ ที่ได้รับอนุญาตจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และมีความร่วมมือ หรือแนวทางในด้านการบริหารจัดการข้อมูลกับหน่วยงานนั้น ๆ อย่างชัดเจน

๓. ขอบเขต

แนวปฏิบัติธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ใช้กับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ของสถาบันฯ รวมทั้งหน่วยงานที่แลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลและบุคคลที่นำข้อมูลไปใช้

๔. กฎหมาย ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒
๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
๕. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒
๖. ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔
๗. ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓
๘. ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๖๓
๙. ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล ว่าด้วยเรื่อง กรอบแนวทางการพัฒนามาตรฐานการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕
๑๐. ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัลว่าด้วยแนวทางการจัดทำ บัญชีข้อมูลภาครัฐและแนวทางการลงทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖
๑๑. ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัลว่าด้วยข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติการบริหารจัดการข้อมูล พ.ศ. ๒๕๖๖

๕. แนวปฏิบัติ

นโยบายและกรอบแนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นหลักการในการบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีดังนี้

๕.๑ การเข้าถึงข้อมูล

การบริหารจัดการในการเข้าถึงข้อมูลกำหนดให้ผู้ใช้อ้างอิงข้อมูลต้องนำไปใช้อย่างเหมาะสมและสถาบันฯ จะปกป้องข้อมูลด้วยมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่ได้รับ การรับรองตามมาตรฐานสากล

๕.๒ การนำข้อมูลไปใช้งาน

การสร้างความตระหนักรู้ของผู้ใช้ข้อมูล รวมถึงความรับผิดชอบต่อผลของการนำข้อมูลไปใช้การเข้าถึง และใช้ข้อมูลตามความจำเป็นในการปฏิบัติงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่เหมาะสม และใช้ข้อมูลให้เป็นไปตามระดับความปลอดภัยที่กำหนด

๕.๓ การบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานอื่น

สถาบันฯ มีการบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานอื่น โดยการจัดส่งข้อมูลเอกสารหรือการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบ โดยใช้ข้อมูลเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก หรือ ชื่อ สกุล เป็นเงื่อนไขหลักในการเชื่อมโยง หรือ ตามมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือตามมาตรฐานที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนด หรือมีการตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน โดยระบบจะทำการประมวลผลและตอบผลข้อมูลรายละเอียดตามแต่ละบริการ

๕.๔ การเก็บรักษาข้อมูล

สถาบันฯ ไม่มีหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานที่แลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูล แต่จะทำการจัดเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์และข้อมูลการใช้งานของผู้ใช้ข้อมูลที่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕.๕ การเปิดเผยข้อมูล

ข้อมูลของสถาบันฯ ที่เปิดเผยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ โดยต้องให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถนำไปเผยแพร่ใช้ประโยชน์ หรือพัฒนาบริหารและนวัตกรรม ในรูปแบบต่าง ๆ ได้เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด

๕.๖ การเผยแพร่และการทบทวน

สถาบันฯ อาจพิจารณาทบทวนหรือแก้ไขปรับปรุงแนวปฏิบัติฉบับนี้เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบ หรือนโยบายที่เกี่ยวข้อง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

๖. กระบวนการ

ขั้นตอนที่ใช้สำหรับกำกับ ดูแลการดำเนินการใด ๆ ต่อข้อมูลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลมีรายละเอียดและแนวปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๖.๑ การสร้างข้อมูล

๖.๑.๑ การสร้างและการรวบรวมข้อมูล มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลโดยปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในการปกป้องข้อมูลที่ระบุตัวบุคคล และแนวปฏิบัติในด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของสถาบันฯ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๑.๒ จัดชั้นความลับของข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย

๖.๑.๓ จัดให้มีคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐและบัญชีข้อมูลจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

๖.๒ การจัดเก็บข้อมูลและการทำลายข้อมูล

๖.๒.๑ การเก็บข้อมูล สถาบันฯ จะใช้วิธีตามที่กฎหมายกำหนดในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูล โดยสถาบันฯ จะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลอย่างจำกัดและเท่าที่จำเป็น ตาม วัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล

๖.๒.๒ การจัดเก็บ การจัดเก็บถาวร ต้องมีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล และความเป็นส่วนบุคคลของข้อมูล ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด หรือแนวปฏิบัติในการปกป้องข้อมูล หรือแนว ปฏิบัติในด้านความมั่นคงปลอดภัยและชั้นความลับของข้อมูล

๖.๒.๓ การจัดเก็บข้อมูล ต้องจัดเก็บลงในสื่อบันทึกข้อมูลและมีโครงสร้างข้อมูลตามมาตรฐาน สถาปัตยกรรมข้อมูล ข้อมูลหลัก และข้อมูลอ้างอิง

๖.๒.๔ การจัดเก็บถาวร ต้องเป็นการดำเนินการกับข้อมูลที่ไม่มีการลบ ปรับปรุง หรือแก้ไขอีกต่อไป และสามารถนำกลับมาใช้งานได้ โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๒.๕ การจัดเก็บข้อมูลชั้นความลับที่เป็นข้อมูลความลับทางราชการ และข้อมูลความมั่นคงต้องมีการเข้ารหัสข้อมูล

๖.๒.๖ การสำรองข้อมูล ต้องจัดเก็บให้มีความถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ตามมาตรฐานการสำรอง ข้อมูล

๖.๒.๗ การทำลายข้อมูล ต้องเป็นการดำเนินการกับข้อมูลที่ไม่ต้องนำกลับมาใช้งานได้อีกต่อไป โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๓ การประมวลผลข้อมูลและการใช้ข้อมูล

๖.๓.๑ สิทธิการประมวลผลข้อมูลและการใช้งานของผู้ใช้ข้อมูล ให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของการใช้ งานและคำนึงถึงชั้นความลับของข้อมูล โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๓.๒ การประมวลผลข้อมูลและการใช้ข้อมูลต้องมีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ส่วนบุคคล ตามแนวปฏิบัติในการปกป้องข้อมูลที่ระบุตัวบุคคล และแนวปฏิบัติในด้านความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนบุคคลของข้อมูล โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๓.๓ การประมวลผลและการใช้ข้อมูลต้องมีความถูกต้อง (Accuracy) ความครบถ้วน (Completeness) ความต้องการ (Consistency) ความเป็นปัจจุบัน (Timeliness) และมีคุณภาพ (Quality)

๖.๓.๔ การเรียกใช้ข้อมูลชั้นความลับที่เป็นข้อมูลความลับทางราชการ และข้อมูลความมั่นคงต้องมีการกำหนดสิทธิการเข้าใช้ข้อมูล

๖.๓.๕ ต้องจัดให้มีการบันทึกประวัติการประมวลผลและการใช้ข้อมูล เพื่อให้สามารถตรวจสอบ ย้อนกลับได้ โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๓.๖ ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ หากมีการประมวลผลข้อมูลและการใช้ข้อมูลที่ไม่เป็นไป ตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๔ การเปิดเผยข้อมูล

๖.๔.๑ การเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๔.๒ สถาบันฯ จะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๖.๔.๒.๑ ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

๖.๔.๒.๒ เป็นความจำเป็นเพื่อการปฏิบัติงานของราชการหรือตามคำขอของเจ้าของข้อมูล รวมทั้งเปิดเผยเพื่อให้การทำธุรกรรมหรือกิจกรรมใด ๆ ของเจ้าของข้อมูลสามารถดำเนินการได้โดยบรรลุตามวัตถุประสงค์ของเจ้าของข้อมูล

๖.๔.๒.๓ เป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายเป็นการปฏิบัติงานตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของทางราชการหรือคำสั่งของหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแล หรือที่มีอำนาจตามกฎหมาย

๖.๔.๓ การเผยแพร่ข้อมูลหรือการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล ต้องปฏิบัติตามแนวทางการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

๖.๕ การเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูล

๖.๕.๑ การเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูลของสถาบันฯ กับหน่วยงานอื่น ๆ จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการสถาบันฯ และมีความร่วมมือ หรือแนวทางในด้านการบริหารจัดการข้อมูลกับหน่วยงานนั้น ๆ อย่างชัดเจน

๖.๕.๒ การเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูล ต้องมีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ตามแนวปฏิบัติในการปกป้องข้อมูลที่ระบุตัวบุคคล และแนวปฏิบัติในด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๕.๓ เทคโนโลยีและวิธีการทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๖.๖ การติดตามและประเมินผลการใช้งานข้อมูล

สถาบันฯ จะกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้งานข้อมูลอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยจัดทำเป็นรายงานเสนอไปยังคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Council)

๗. โครงสร้างของบุคลากรที่รับผิดชอบในธรรมาภิบาลข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

๗.๑ หัวหน้าหน่วยงาน (Chief Executive Officer : CEO)

ผู้รับผิดชอบ ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

บทบาทหน้าที่ มีหน้าที่ ตัดสินใจเชิงนโยบายแก้ไขปัญหา บริหารจัดการและสนับสนุนธรรมาภิบาลข้อมูลภายในหน่วยงาน

๗.๒ ผู้บริหารข้อมูลระดับสูง (Chief Data Officer : CDO)

ผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารที่ได้รับมอบหมาย

บทบาทหน้าที่ มีหน้าที่ ให้ข้อเสนอแนะ และอนุมัตินโยบายข้อมูล มาตรฐานข้อมูล แนวทางปฏิบัติงานเกณฑ์การวัดคุณภาพ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล รวมไปถึงการบริหารจัดการการจัดลำดับความสำคัญ และแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล

๗.๓ คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Council)

ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการธรรมาภิบาลภาครัฐ ตามคำสั่ง สทศ. ที่ ๕๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่มงานภายในสถาบันฯ

บทบาทหน้าที่ มีหน้าที่ให้คำปรึกษา กำกับดูแลข้อมูล พร้อมเสนอแนะนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการข้อมูล

๗.๔ เจ้าของข้อมูล (Data Owner)

ผู้รับผิดชอบ หัวหน้าหน่วยงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลข้อมูลโดยตรง

บทบาทหน้าที่ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลข้อมูลโดยตรง สร้างความมั่นใจได้ว่าการบริหารจัดการข้อมูล สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน กฎระเบียบ หรือ กฎหมาย เจ้าของข้อมูลทำการทบทวนและอนุมัติการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เช่น การเปลี่ยนแปลง Metadata และเกณฑ์การทำ Data Cleansing รวมถึงการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและจัดชั้นความลับของข้อมูล

๗.๕ ทีมบริการข้อมูล (Data Stewards Team)

ผู้รับผิดชอบ ประกอบด้วย หัวหน้าบริการข้อมูล (Lead Data steward) บริการข้อมูลด้านธุรกิจ บริการข้อมูลด้านเทคนิค บริการข้อมูลด้านคุณภาพข้อมูล รวมไปถึงบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย กฎหมาย และบุคคลที่ให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายข้อมูลและความรู้อื่น ๆ

บทบาทหน้าที่ มีหน้าที่ ดังนี้

๑) กำหนด ทบทวนความต้องการด้านคุณภาพข้อมูล การรักษาความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล

๒) กำหนด ทบทวน และปรับปรุงกระบวนการให้สอดคล้องกับนโยบายข้อมูลเป้าประสงค์ ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกับข้อมูล รวมทั้งติดตามการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดเพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการทำงาน

๓) กำหนดนิยามคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัล พร้อมทั้งจัดทำบัญชีข้อมูลให้ครบถ้วนตามความจำเป็นในการใช้งาน และตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกับข้อมูล

๔) วิเคราะห์ความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูล ความต้องการด้านคุณภาพข้อมูลการรักษาความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อวางแผนการวัดและประเมินผล

๕) ตรวจสอบ วิเคราะห์ วัดผลการดำเนินงาน

๖) ให้ข้อเสนอแนะเชิงเทคนิคที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าประสงค์ และความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกับข้อมูล

๗) กำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และรักษาความมั่นคงปลอดภัย

๘) สนับสนุนการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๙) รายงานผลลัพธ์ไปยังคณะกรรมการบริหารจัดการสารสนเทศ และผู้เกี่ยวข้อง

๗.๖ ทีมบริหารจัดการข้อมูล (Data Management Team)

ผู้รับผิดชอบ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของหน่วยงาน

บทบาทหน้าที่ มีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการข้อมูล สอดคล้องกับ ๑๐ องค์ประกอบในการบริหารจัดการข้อมูล ได้แก่

- ๑) สถาปัตยกรรมข้อมูล (Data Architecture)
- ๒) การจำลองและการออกแบบข้อมูล (Data Modeling and Design)
- ๓) การจัดเก็บและการดำเนินการกับข้อมูล (Data Storage and Operation)
- ๔) การบูรณาการและความสามารถในการทำงานร่วมกัน (Data Integration and Interoperability)
- ๕) การบริหารจัดการเอกสารและเนื้อหา (Document and Content Management)
- ๖) ข้อมูลหลักและข้อมูลอ้างอิง (Master and Reference Data)
- ๗) คลังข้อมูล ดาตาเลค ระบบรายงานอัจฉริยะ และดาตาอานาไลติกส์
- ๘) คำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัล หรือ Metadata
- ๙) ความมั่นคงปลอดภัยและการรักษาความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคลของข้อมูล (Data Security and Privacy)
- ๑๐) คุณภาพของข้อมูล (Data Quality)

๗.๗ ผู้สร้างข้อมูล (Data Creators)

ผู้รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูล

บทบาทหน้าที่ มีหน้าที่ บันทึก แก้ไข ปรับปรุง หรือลบข้อมูลให้สอดคล้องกับโครงสร้างที่ถูกกำหนดไว้ รวมถึงทำงานร่วมกับทีมบริการข้อมูล เพื่อตรวจสอบ แก้ไขปัญหาด้านคุณภาพ และความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล

๗.๘ ผู้ใช้ข้อมูล (Data Users)

ผู้รับผิดชอบ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ ทุกระดับ บุคคลภายนอก และหน่วยงานภายนอกที่ได้รับสิทธิการเข้าถึงข้อมูล

บทบาทหน้าที่ นำข้อมูลไปใช้งาน สนับสนุนธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ โดยการให้ความต้องการในการใช้ข้อมูล พร้อมทั้งรายงานประเด็นปัญหาที่พบระหว่างการใช้ข้อมูล ทั้งด้านคุณภาพและความปลอดภัยของข้อมูล ไปยังทีมบริการข้อมูล

จัดทำโดย
กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ
สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
กรกฎาคม ๒๕๖๗